

Svet
Evropske unije

Bruselj, 16. december 2023
(OR. en)

16892/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0443(NLE)**

LIMITE

**ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSUM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300**

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik:	Svet
Št. dok. Kom.:	16136/23
Zadeva:	Predlog uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2022/2578 glede podaljšanja obdobja njene uporabe – politični dogovor

UVOD

1. Komisija je 28. novembra 2023 predstavila Predlog uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2022/2578 glede podaljšanja obdobja njene uporabe¹.
2. Uredba Sveta (EU) 2022/2578 (v nadaljnjem besedilu: uredba o popravnem mehanizmu za trg) vzpostavlja sistem začasnih ukrepov za preprečevanje previsokega porasta cen plina v EU, kadar te ne odražajo cen na svetovnem trgu. Dogovorjeno je bilo, da se trgovanje na evropskih borzah plina pod določenimi pogoji omeji na 180 EUR/MWh. Mehanizem se aktivira, ko cene na virtualnih trgovalnih točkah EU presežejo določene ravni in so te cene znatno nad referenčno ceno, ki odraža svetovna gibanja cen utekočinjenega zemeljskega plina.

¹ 16136/23.

3. Komisija predlaga podaljšanje obdobja uporabe uredbe o popravnem mehanizmu za trg za eno leto, tj. do 31. januarja 2025.
4. Glede na še vedno prisotno pomanjkanje oskrbe s plinom, ki ga spremlja nestanovitnost cen, ki je posledica krhkega ravnovesja na svetovnih trgih plina, se šteje, da je tako ciljno usmerjeno in časovno omejeno podaljšanje potrebno, da bi se izognili previsokim cenam energije v zimski sezoni 2023/2024. Omeniti bi bilo treba tudi, da je bilo v ocenah, ki sta jih izvedla ESMA in ACER ter pozneje Komisija, ugotovljeno, da od začetka veljavnosti uredbe o popravnem mehanizmu za trg niso bili opaženi negativni učinki na zanesljivost oskrbe, pretok plina znotraj Unije ali finančno stabilnost.

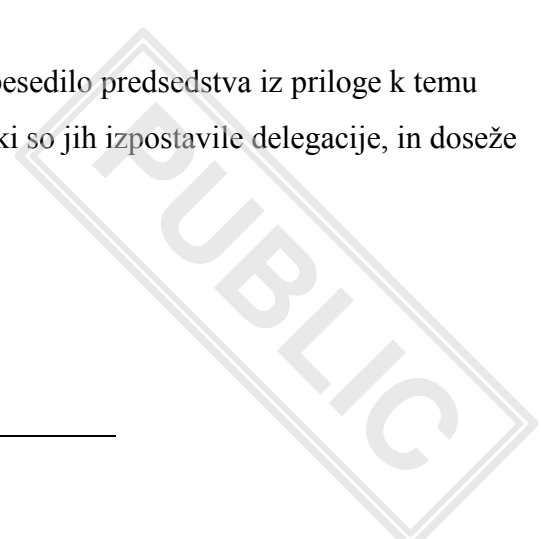
STANJE

5. Delovna skupina za energijo je predlog preučila na sejah 5., 7. in 12. decembra 2023.
6. Predsedstvo je ob upoštevanju pripomb držav članic predložilo prvo revidirano različico besedila² za izmenjavo mnenj na seji Coreperja 15. decembra 2023.
7. Ker bi revidirano besedilo lahko sprejela velika večina držav članic, predsedstvo zdaj predstavlja besedilo iz priloge k temu dopisu, da bi na prihodnji seji Sveta PTE (energija) 19. decembra 2023 o njem dosegli politični dogovor.
8. V besedilu je bilo zaradi izboljšanja uvedenih nekaj dodatnih pravno-jezikovnih in stilističnih sprememb; med drugim so bile usklajene enake uvodne izjave v treh uredbah o izrednih razmerah.
9. Spremembe v primerjavi s predlogom Komisije so označene s **krepikim tiskom** in z [...]. Nove spremembe glede na dokument ST 16186/23 (+ COR 1) so označene s **krepikim tiskom in podčrtane** ter z [...].

² 16186/23 + COR 1.

ZAKLJUČEK

10. Svet naj glede na navedeno preuči kompromisno besedilo predsedstva iz priloge k temu dopisu, obravnava morebitna nerešena vprašanja, ki so jih izpostavile delegacije, in doseže politični dogovor o tej uredbi Sveta.

UREDBA SVETA (EU) 2023/...

z dne ...

o spremembi Uredbe (EU) 2022/2578 glede podaljšanja obdobja njene uporabe

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 122(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba Sveta (EU) 2022/2578³ vzpostavlja začasni popravni mehanizem za trg za naročila, oddana za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti, povezanimi z virtualnimi trgovalnimi točkami (v nadaljnjem besedilu: VTP) Unije, z zapadlostjo med enim mesecem in enim letom vnaprej. Popravni mehanizem za trg se torej uporablja za kateri koli izvedeni finančni instrument na blago, s katerim se trguje na reguliranem trgu in katerega osnova je transakcija s plinom na kateri koli VTP v Uniji.

³ Uredba Sveta (EU) 2022/2578 z dne 22. decembra 2022 o vzpostavitvi popravnega mehanizma za trg, ki bo državljanke Unije in gospodarstvo zaščitil pred previsokimi cenami (UL L 335, 29.12.2022, str. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

- (2) Popravni mehanizem za trg se sproži, ko nastopi dogodek za popravek trga, tj. kadar poravnalna cena izvedenih finančnih instrumentov virtualne trgovalne točke Title Transfer Facility (v nadaljnjem besedilu: TTF) z najkrajšo dospelostjo, ki jo objavi ICE Endex B.V. (**Nizozemska**), tri delovne dni presega 180 EUR/MWh in je za 35 EUR višja od referenčne cene. Uredba (EU) 2022/2578 [...] določa dinamično omejitev trgovanja, v skladu s katero **ob nastopu dogodka za popravek trga** upravljavci trga ne [...] **smejo sprejemati**, udeleženci na trgu pa ne predlagati naročil za izvedene finančne instrumente s cenami, ki so za 35 EUR/MWh višje od referenčne cene, ki jo je Agencija **Evropske unije** za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: ACER)⁴ objavila prejšnji dan.
- (3) [...]Evropski organ za vrednostne papirje in trge (v nadaljnjem besedilu: ESMA)⁵ **in ACER** sta v poročilih o oceni učinka, objavljenih 1. marca 2023 v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2022/2578, analizirala več kazalnikov za oceno učinka popravnega mehanizma za trg od začetka veljavnosti navedene uredbe. [...] **Ugotovila** sta, da se popravni mehanizem za trg ni sprožil in da do objave njunih poročil ni bilo negativnih učinkov na zanesljivost oskrbe,[...] pretok plina znotraj Unije [...] **ali** [...] finančno[...] stabilnost.
- (4) Komisija je na podlagi kazalnikov, ki sta jih v svojih poročilih z dne 1. marca 2023 analizirala [...]ESMA **in ACER**, razširila analizo, da bi ocenila razvoj trga **v času po obdobjih, analiziranih v teh poročilih**. Od začetka veljavnosti Uredbe (EU) 2022/2578 niso bili ugotovljeni nobeni negativni učinki, popravni mehanizem za trg pa se ni nikoli sprožil.

⁴[...][...]

⁵[...]

- (5) Vendar so hude težave v zvezi z zanesljivostjo oskrbe z energijo v Uniji še vedno prisotne. Razmere na svetovnem trgu plina so še vedno zaostrene. Cene plina so še vedno precej višje, [...]kot so bile pred začetkom krize v Evropi po začetku ruskega izsiljevanja z energijo in ruski vojni agresiji proti Ukrajini, kar neizogibno vpliva na kupno moč državljanov in državljanek Unije in konkurenčnost podjetij v Uniji.
- (6) Posledica zaostrenih razmer na trgu **plina** zaradi geopolitičnih tveganj je tudi njegova nestanovitnost, ki pomeni dodatno tveganje za gospodarstvo Unije. Primeri znatne nestanovitnosti cen poleti in v začetku jeseni 2023, ko so se cene v nekaj tednih zvišale za več kot 50 %, kažejo, da so trgi še vedno ranljivi tudi za razmeroma majhne pretrese za ponudbo in povpraševanje, kar dokazujejo gibanja cen po nedavnih dogodkih, kot so stavka v avstralskih obratih za utekočinjeni zemeljski plin ali motnje na plinovodu Balticconnector. Trenutna kriza na Bližnjem vzhodu predstavlja veliko dodatno geopolitično tveganje, ki bi lahko vplivalo na cene **plina** in oskrbo z njim[...].
- (7) Razmere na svetovnih trgih plina so trenutno zelo zaostrene in tako naj bi ostalo še nekaj časa. Svetovna oskrba z utekočinjenim zemeljskim plinom se je v zadnjih dveh letih zaradi omejenega povečevanja zmogljivosti za utekočinjanje, izklopov v večjih izvoznih obratih in upadanja količine dovedenega plina v obratih za utekočinjeni zemeljski plin le rahlo povečala. Bistveno več novih zmogljivosti za utekočinjanje zemeljskega plina naj bi [...]začelo **delovati** šele leta 2025. Tržno ravnovesje naj bi zato v bližnji prihodnosti ostalo negotovo.

- (8) Prav tako je razpoložljivost oskrbe s plinom v Uniji zaradi znatnega zmanjšanja uvoza plina po plinovodih iz Rusije v zadnjem letu veliko manjša kot v obdobju pred krizo. Glede na trenutne ravni uvoza plina naj bi Unija leta 2023 po plinovodih iz Rusije prejela približno 20 milijard kubičnih metrov plina, kar je približno 110 milijard kubičnih metrov manj kot leta 2021. Zato še vedno obstaja resno tveganje, da bo v Uniji kratkoročno prišlo do pomanjkanja plina. Ob trenutnih zaostrenih tržnih razmerah [...]se lahko cene ponovno zvišajo zaradi nepredvidljivih dogodkov in nenadnih pretresov, kot so ponovno povečanje povpraševanja po utekočinjenem zemeljskem plinu v Aziji, zaradi katerega bi se zmanjšala razpoložljivost plina na svetovnem trgu plina, ekstremne vremenske razmere, ki bi lahko vplivale na skladiščenje električne energije iz hidroelektrarn [...]in proizvodnjo jedrske energije, zaradi česar bi bila potrebna večja proizvodnja električne energije iz plina, in morebitne dodatne motnje v oskrbi s plinom, vključno s popolno ustavitvijo uvoza plina iz Rusije, ali dodatne motnje v kritični infrastrukturi, kot so sabotaza plinovoda Severni tok 1 septembra 2022 [...]ali motnje na plinovodu Balticconnector oktobra 2023.
- (9) Zaradi še vedno prisotnih hudih težav je celotna Unija izpostavljena tveganjem pomanjkanja energije in visokih cen energije. Raven cen plina bi lahko negativno vplivala na gospodarski položaj Unije, **njeno** konkurenčnost industrije **ter** kupno moč **njenih** državljanov **in državljanek**.

- (10) V teh razmerah, zlasti ob prisotnosti več geopolitičnih tveganj, ki bi lahko vplivala na cene plina, lahko strah pred pomanjkanjem plina sproži burne odzive z resnimi posledicami za cene **plina**. Glede na trenutno krhko ravnovesje ponudbe in povpraševanja bi lahko celo zmerne motnje v oskrbi s plinom izjemno vplivale na cene plina, hkrati pa povzročile resno in trajno škodo gospodarstvu **ter državljanom in državljanke** Unije.
- (11) Na vrhuncu krize se je Unija odločno in usklajeno odzvala, da bi svoje državljane **in državljanke** ter gospodarstvo zaščitila pred previsokimi cenami ter zagotovila čezmejni pretok plina do vseh odjemalcev v stiski, tudi v primeru pomanjkanja plina. Odziv Unije [...] **na podlagi** načrta „REPowerEU“⁶, **kot ga je Komisija napovedala v svojem sporočilu z dne 18. maja 2022**, in nadaljnjih pobud, vključno z ukrepi iz Uredbe (EU) 2022/2578, je pripomogel k izboljšanju razmer. Če bi se ti ukrepi prenehali uporabljati, bi to spremenilo stabilizirane, čeprav negotove razmere, ki jih je dosegla Unija, in poslabšala **bi se** odpornost na morebitne prihodnje dogodke in nenadne pretrese[...]

⁶[...]

(12) Ker je Unija enotni trg in se TTF **na Nizozemskem** na splošno obravnava kot „standardni“ približek cen na **evropskih** trgih plina[...], bi imele visoke cene plina za izvedene finančne instrumente, povezane s TTF, resne posledice v vseh državah članicah, čeprav bi se te med državami članicami lahko razlikovale **v različnem obsegu**. Izvedeni finančni instrumenti, povezani z vsemi drugimi VTP v Uniji, bi morali prav tako ostati vključeni v podaljšanje **obdobja** uporabe Uredbe (EU) 2022/2578, da bi preprečili morebitne preusmeritve trgovanja na izvedene finančne instrumente, povezane z drugimi VTP, kar bi lahko povzročilo izkrivljanja na energetskih ali finančnih trgih Unije. Popravni mehanizem za trg krepi solidarnost Unije s preprečevanjem previsokih cen plina, ki so za številne države članice nevzdržne celo v kratkih obdobjih. V duhu solidarnosti **med državami članicami** lahko pomaga zagotoviti, da bodo dobavitelji plina v[...] vseh državah članicah plin nabavljali po razumnih cenah.

[...](13[...]) Ob upoštevanju dejstva, da se bo Uredba (EU) 2022/2578 prenehala uporabljati 31. januarja 2024, podaljšanje obdobja njene uporabe pomeni nujni ukrep v duhu solidarnosti med državami članicami [...] v **odziv** na še vedno prisotne hude težave pri oskrbi z energijo[...], **ki** pomenijo [...]tveganje za skorajšnjo krizo in previsoke cene[...].

- (14[...]) **Poleg tega je** [...]podaljšanje obdobja uporabe Uredbe (EU) 2022/2578 [...] skladno z načrtom REPowerEU, katerega cilj je zaščititi državljane **in državljanke ter** gospodarstvo Unije pred previsokimi cenami in pomanjkljivo oskrbo z energijo.
- (15[...]) Ta uredba bi morala začeti veljati 1. februarja 2024, da se zagotovi stalna zaščita pred previsokimi cenami v zimski sezoni 2023/2024.
- (16[...]) **To [...]**podaljšanje [...] bi moralo biti začasno in [...]bi moralo ostati v veljavi do [...]31. januarja 2025. [...]Potrebno in sorazmerno je zaradi še vedno prisotnih hudih težav in [...]tveganj v zvezi z zanesljivostjo oskrbe s plinom in cenami plina v Uniji ter zaradi negotovosti sedanjih razmer.
- (17[...]) Ker cilja te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (18[...]) Uredbo (EU) 2022/2578 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Sprememba Uredbe (EU) 2022/2578

V členu 12(1) Uredbe (EU) 2022/2578 se drugi stavek nadomesti z naslednjim:

„Uporablja se do 31. januarja 2025.“.

Člen 2

Začetek veljavnosti[...]

Ta uredba začne veljati 1. februarja 2024.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V [...] ..., ...

Za Svet

predsednik/predsednica